



Briselē, 23.2.2017.
COM(2016) 861 final

ANNEX 1

PIELIKUMS

[dokumentam]

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par elektroenerģijas iekšējo tirgu

{SWD(2016) 410 final}
{SWD(2016) 411 final}
{SWD(2016) 412 final}
{SWD(2016) 413 final}

I PIELIKUMS

~~PAMATNOSTĀDNES PAR STARPVALSTU SAVIENOJUMU ELEKTROSISTĒMĀM PIEEJAMĀS PĀRVADES JAUDAS PĀRVALDĪBU UN SADALI~~

~~1. Vispārīgi noteikumi~~

~~1.1. Pārvades sistēmu operatori (PSO) centīsies veikt visas komerciālās darbības, ieskaitot arī pārrobežu tirdzniecību.~~

~~1.2. Ja pārslodzes nav, nav nekādu ierobežojumu piekļuvei starpvalstu savienojumiem. Parasti piekļuvei pārrobežu pārvades sistēmām nav vajadzīga pastāvīga vispārēja piešķiršanas procedūra.~~

~~1.3. Ja plānotās komerciālās darbības nav savienojamas ar drošu tīklu darbību, PSO mazina pārslodzes atbilstoši tīkla darbības drošības prasībām, tajā pašā laikā cenšoties nodrošināt, ka jebkuras ar to saistītās izmaksas nepārsniedz ekonomiski izdevīgu līmeni. Gadījumos, kad nevar izmantot lētākus pasākumus, jāparedz korigējoša atkārtota nosūtīšana vai pretpakalpojumu sniegšana.~~

~~1.4. Ja rodas strukturāla pārslodze, PSO nekavējoties piemēro atbilstīgu pārslodzes vadības metodes un pasākumus, kas ir iepriekš noteikti un saskaņoti. Pārslodzes vadības metodes nodrošina, ka fiziskās enerģijas plūsmas, kas saistītas ar piešķirto pārvades jaudu, atbilst tīkla drošības standartiem.~~

~~1.5. Metodes, kas pieņemtas pārslodzes vadībai, sniedz efektīvus ekonomiskos signālus tirgus dalībniekiem un PSO, veicina konkurenci un ir piemērotas pielietošanai reģionālā un visas Kopienas līmenī.~~

~~1.6. Pārslodzes vadībā neizmanto nekādas uz darījumiem balstītas atšķirības. Kādu konkrētu pārvades pakalpojuma pieprasījumu var atteikt tikai gadījumos, kad ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi:~~

~~a) ja fiziskās enerģijas papildu plūsmas, ko rada šā pieprasījuma pieņemšana, rada situāciju, kad vairs nevar garantēt enerģijas sistēmas drošu darbību; un~~

~~vērtība naudas izteiksmē, kas saistīta ar pārslodzes vadības procedūras pieprasījumu, ir zemāka nekā visiem pārējiem pieprasījumiem šāda paša pakalpojuma sniegšanai ar tādiem pašiem nosacījumiem, kurus ir paredzēts pieņemt.~~

~~1.7. Nosakot atbilstīgas tīkla jomas starp tām, kurās ir piemērojama pārslodzes vadība, PSO ir jāizmanto elektroenerģijas iekšējā tirgū valdošie izmaksu lietderības un negatīvās ietekmes samazināšanas principi. Jo īpaši PSO neierobežo starpsavienojumu jaudu, lai atrisinātu pārslodzes problēmas savas kontroles jomā, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams iepriekšminēto apsvērumu dēļ un vadīšanas drošuma labad¹. Ja rodas tāda situācija, PSO to apraksta un nepārprotami izskaidro visiem lietotājiem. Šādu situāciju pieņem vienīgi tik ilgi, kamēr netiek rasts ilgtermiņa risinājums. PSO visiem sistēmas lietotājiem apraksta un nepārprotami izskaidro ilgtermiņa risinājumu metodoloģiju un projektus to īstenošanai.~~

¹ Eksploataācijas drošība nozīmē "pārvades sistēmas uzturēšanu, ievērojot apstiprinātās drošuma robežas".

~~1.8. Balansējot tīklu savā darbības zonā ar tīkla vadīšanas pasākumiem un ar novirzīšanu, PSO jāievēro šo pasākumu ietekme uz blakus esošo operatoru darbības zonām.~~

~~1.9. Līdz 2008. gada 1. janvārim izstrādā saskaņotus un darbībā drošus pārslodzes ikdienas vadības mehānismus starpsavienojumu sistēmām, lai veicinātu tirdzniecības iespējas un nodrošinātu pārrobežu tirdzniecības līdzsvaru.~~

~~1.10. Valstu regulatīvās iestādes regulāri izvērtē pārslodzes vadības metodes, īpašu uzmanību pievēršot atbilstībai šīs regulas un šo pamatnostādņu principiem un noteikumiem, kā arī ar nosacījumiem, kurus saskaņā ar šiem principiem un noteikumiem izstrādājušas pašas regulatīvās iestādes. Šādā vērtējumā jāietver apspriešanās ar visiem tirgus dalībniekiem un speciāli pētījumi.~~

~~2. Pārslodzes vadības metodes~~

~~2.1. Pārslodzes vadības metodēm jābūt orientētām uz tirgu, lai veicinātu efektīvu pārrobežu tirdzniecību. Šim nolūkam jaudas sadale vienīgi ar tiešu (jauda) vai netiešu (jauda un enerģijas daudzums) izsoļu starpniecību. Abas metodes var izmantot vienā un tajā pašā starpvalstu savienojumā. Dienakts tirdzniecībai var izmantot nepārtrauktu tirdzniecību.~~

~~2.2. Atkarībā no konkurences noteikumiem, pārslodzes vadības mehānismos var būt vajadzība atļaut gan ilgtermiņa, gan arī īstermiņa pārvades jaudu piešķiršanu.~~

~~2.3. Ikvienā jaudas sadales procedūrā piešķir noteiktu pieejamo savstarpējā savienojuma jaudu, papildus ievērojot jebkādu atlikušo jaudu, kas iepriekš nav piešķirta un jebkādu jaudu, kas atlikusi no iepriekšējiem piešķirumiem jaudas patērētājiem.~~

~~2.4. Lai veicinātu efektīvu un iedarbīgu konkurenci, PSO jāoptimizē jaudas stabilitāte, ņemot vērā iesaistīto PSO pienākumus un tiesības, kā arī tirgus dalībnieku pienākumus un tiesības. Tirgū var piedāvāt saprātīgu jaudas daļu, kurai ir mazāka stabilitāte, taču jebkurā gadījumā tirgus dalībniekiem ir jādara zināmi konkrēti nosacījumi enerģijas transportam pāri robežām.~~

~~2.5. Piekļuves tiesības ilgtermiņa un vidēja termiņa piešķirumiem ir stabilas pārvades jaudu tiesības. Izvirzīšanas laikā tās ir pakļautas “izmanto vai zaudē”, kā arī “izmanto vai pārdod” principam.~~

~~2.6. PSO nosaka atbilstīgu struktūru jaudas sadalei dažādos laikposmos. Tajā var iekļaut minimālu starpsavienojuma jaudu ikdienas vai diennakts piešķirumu rezervi. Šādu piešķirumu struktūru pārskata atbildīgās reglamentācijas iestādes. Izstrādājot savus priekšlikumus, PSO ievēro:~~

~~a) tirgu raksturlielumus;~~

~~b) darbības apstākļus, piemēram, stingri saskaņotos kopīgos plānus;~~

~~c) dažādo esošajiem jaudas sadales mehānismiem pieņemto jaudu daļu procentuālo un laika grafiku saskaņošanas līmeni.~~

~~2.7. Jaudu piešķiršanā nedrīkst diskriminēt tirgus dalībniekus, kas izmanto savas tiesības slēgt divpusējus piegāžu līgumus, vai piedalīties enerģijas pārdošanas izsolēs. Piedāvājumi ar tiešu vai netiešu augstāko vērtību attiecīgajā laikposmā ir apmierināmi.~~

~~2.8. Reģionos, kuros ir labi attīstīti finanšu termiņdarījumi elektroenerģijas tirgos un kur tie ir bijuši efektīvi, visas starpvalstu savienojuma jaudas var sadalīt netiešās izsolēs.~~

~~2.9. Izņemot attiecībā uz jauniem starpsavienojumiem, uz ko attiecas izņēmums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 7. pantu vai šīs regulas 17. pantu, jaudas sadales metodēs nav pieļaujama rezerves cenu noteikšana.~~

~~2.10. Principā visiem potenciālajiem tirgus dalībniekiem ir atļauts piedalīties piešķiršanas procesā bez ierobežojumiem. Lai izvairītos no problēmu radīšanas vai saasināšanas jebkuram tirgus dalībniekam saistībā ar tā dominējošā stāvokļa iespējamu izmantošanu tirgū, atbilstīgās regulatīvās un/vai konkurences iestādes vajadzības gadījumā drīkst piemērot vispārīgus ierobežojumus vai ierobežojumus konkrētiem uzņēmumiem sakarā ar dominējošo stāvokli tirgū.~~

~~2.11. Tirgus dalībnieki precīzi paziņo PSO par piešķirtās jaudas izmantošanu līdz konkrētam termiņam katrā laikposmā. Šis termiņš ir tāds, ka PSO neizmantojot jaudu var paredzēt piešķiršanai citiem tirgus dalībniekiem nākamajā laikposmā, tostarp diennakts jaudu sadalījumu.~~

~~2.12. Jaudas var brīvi tirgot sekundārā tirgū, ja PSO ir savlaicīgi saņēmusi informāciju par to. Ja PSO atsakās veikt jebkādu sekundāru tirdzniecības darījumu (transakciju), tam skaidri un nepārprotami par to jāinformē visus tirgus dalībniekus un jāpaziņo par to regulatīvajai iestādei.~~

~~2.13. Finanšu sekas pienākumu neievērošanai saistībā ar jaudu piešķiršanu tiek attiecinātas tiem, kas vainojami par šo pienākumu neievērošanu. Ja tirgus dalībnieki neizmanto jaudas, kuras tie ir apņēmušies izmantot, vai gadījumos, ja konkrēti iegādātās jaudas netiek pārdotas sekundārā tirgū vai savlaicīgi netiek atdotas, tie zaudē tiesības uz šādām jaudām un maksā ar attiecīgajām izmaksām samērojamus sodus. Jebkuriem ar izmaksām samērojamiem soda maksājumiem par jaudu neizmantošanu jābūt pamatotiem un samērīgiem. Tāpat, ja PSO neizpilda savus pienākumus, tam ir jākompensē tirgus dalībniekiem jaudu izmantošanas tiesību zaudējums. Šim nolūkam neņem vērā nekādus sekojošos zaudējumus. Attiecībā uz finanšu sekām galvenos principus un metodes atbildības noteikšanai, kas iestājas pienākumu neizpildīšanas rezultātā, savlaicīgi nosaka un pārskata attiecīgā valsts regulatīvā iestāde vai iestādes.~~

~~3. Koordinācija~~

~~3.1. Jaudas sadale starpvalstu savienojuma vietā jākoordinē un jāīsteno, izmantojot iesaistīto PSO parastās piešķiršanas procedūras. Ja komerciālā tirdzniecība starp divām valstīm (PSO) var ievērojami ietekmēt fiziskās plūsmas nosacījumus jebkurā trešā valstī (PSO), tad pārslodzes vadības metodes koordinē starp visiem iesaistītajiem PSO, izmantojot kopējas pārslodzes vadības procedūras. Valsts regulatīvās iestādes un PSO nodrošina, ka vienpusēji netiek radītas pārslodzes vadības procedūras, kurām ir ievērojama ietekme uz fizisko elektroenerģijas plūsmu citos tīklos.~~

~~3.2. Kopēja koordinēta pārslodzes vadības metode un jaudu piešķiršanas procedūra tirgum vismaz reizi gadā, mēnesī un dienu iepriekš starp valstīm turpmāk norādītajos reģionos tiks izmantota ne vēlāk kā no 2007. gada 1. janvāra:~~

~~a) Ziemeļeiropa (t. i., Dānija, Zviedrija, Somija, Vācija un Polija);~~

~~b) Ziemeļrietumeiropa (t. i., Beniluksa valstis, Vācija un Francija);~~

~~c) Itālija (t. i., Itālija, Francija, Vācija, Austrija, Slovēnija un Grieķija);~~

~~d) Centrālā un Austrumeiropa (t. i., Vācija, Polija, Čehijas Republika, Slovākija, Ungārija, Austrija un Slovēnija);~~

~~e) Dienvidrietumeiropa (t. i., Spānija, Portugāle un Francija);~~

~~f) Apvienotā Karaliste, Īrija un Francija;~~

~~g) Baltijas valstis (t. i., Igaunija, Latvija un Lietuva).~~

~~Starpsavienojumam starp valstīm, kas ietilpst vairāk nekā vienā reģionā, izmantotā pārslodzes vadības metode var būt atšķirīga, tādējādi nodrošinot savietojamību ar metodēm, ko izmanto citos reģionos, kuros šīs valstis ietilpst. Šādos gadījumos iesaistītie PSO ierosina metodi, ko pārskata attiecīgās regulatīvās iestādes.~~

~~3.3. Reģioni, kas minēti 2.8. punktā, visas starpvalstu savienojumu jaudas var sadalīt piešķirumos nākamajai dienai.~~

~~3.4. Visos šajos septiņos reģionos definē savietojamas pārslodzes vadības procedūras, ņemot vērā patiesi integrēta iekšējā elektroenerģijas tirgus veidošanas perspektīvu. Tirgus dalībniekiem nedrīkst rasties ierobežojumi nesavietojamu reģionālo sistēmu dēļ.~~

~~3.5. Lai veicinātu godīgu un efektīvu konkurenci un pārrobežu tirdzniecību, PSO darbības koordinācijā 3.2. punktā noteiktajos reģionos jāiekļauj visi posmi no jaudas aprēķina un sadales optimizācijas līdz tīkla drošai ekspluatācijai, precīzi sadalot pienākumus un atbildību. Šāda koordinācija jo īpaši ietver:~~

~~a) kopēja modeļa izmantošanu, kas efektīvi izmanto savstarpēji atkarīgas gredzenlīnijas, un pienācīgi ņemot vērā fizisko un komerciālo plūsmu atšķirības;~~

~~b) jaudu piešķiršanu un piedāvāšanu, lai efektīvi izmantotu gredzenlīnijas;~~

~~c) vienādus pienākumus jaudu īpašniekiem sniegt informāciju par to iecerēm jaudas izmantošanā, proti, jaudas piedāvāšanu (tiešās izsolēs);~~

~~d) vienādus laikposmus un beigu termiņus;~~

~~e) identiskas struktūras jaudu piešķiršanai atšķirīgos laikposmos (piemēram, 1 diennakts, 3 stundas, 1 nedēļa u. c.) un pārdodamo jaudu daudzuma izteiksmē (jaudas apjoms MW, MhW u. c.);~~

~~f) viendabīgu līgumstruktūru ar visiem tirgus dalībniekiem;~~

~~g) plūsmu verifikāciju, lai atbilstu tīkla drošības prasībām vadīšanas plānošanai un darbībām reālā laikā;~~

~~h) pārslodzes vadības darbību uzskaiti un norēķinus.~~

~~3.6. Koordinācijā arī paredz informācijas apmaiņu starp PSO. Informācijas apmaiņas veids, laiks un biežums jāsaskaņo ar 3.5. punktā izklāstītajām darbībām un elektroenerģijas tirgu funkcionēšanu. Informācijas apmaiņa ļaus PSO īpaši izstrādāt labākās iespējamās prognozes par situāciju visā tīklā, lai novērtētu plūsmas savos tīklos un iespējamās starpsavienojumu jaudas. Ikviens PSO, kas vāc informāciju citu PSO labā, nodod līdzdalībniekiem datu vākšanas rezultātus.~~

~~4. Laikposms tirgus operācijām~~

~~4.1. Iespējamo pārvades jaudu piešķiršana notiek labu laiku iepriekš. Pirms katra šāda piešķiruma iesaistītie PSO kopīgi dara zināmu sadalāmās jaudas apjomu, vajadzības gadījumā ņemot vērā jaudas, kas ir atbrīvojušās jebkādu stabilu pārnesei tiesību rezultātā un, ja nepieciešams, ar to saistītus kopdaudzumus, uzrādot arī laikposmus, kuros jauda būs samazināta vai nebūs pieejama (piemēram, apkopes pasākumu gadījumā).~~

~~4.2. Pilnībā ņemot vērā tīkla drošību, pārvades tiesību noteikšana notiek labu laiku iepriekš pirms visu atbilstīgo organizēto tirgu sanāksmēm un pirms informācijas sniegšanas par jaudām, kas tiks piešķirtas nākamās dienas vai vairākkārtēju diennakts piešķirumu mehānismu ietvaros. Pārvades tiesību piešķiršana pretējā virzienā tiek summēta, lai efektīvi izmantotu starpsavienojumu.~~

~~4.3. Secīgie vairākkārtējie pieejamās pārvades jaudas diennakts piešķirumi D dienai notiek D-1 un D dienā, pēc saskaņā ar sniegtajiem norādītajiem vai nākamās dienas faktiskajiem ražošanas grafikiem.~~

~~4.4. Sagatavojot nākamās dienas darbības tīklā, PSO apmainās ar informāciju ar kaimiņos esošajiem PSO, ieskaitot to prognozes par tīkla topoloģiju, ražošanas vienību pieejamību un ģenerācijas vienību ražošanas apjoma prognozi un plūsmu noslodzi, lai optimizētu visa tīkla izmantošanu ar vadīšanas pasākumiem, kas atbilst tīkla drošas darbības noteikumiem.~~

~~5. Pārredzamība~~

~~5.1. PSO publicē visus atbilstīgos datus, kas saistāmi ar tīkla pieejamību, piekļūšanu tīkliem un to izmantošanu, ieskaitot ziņojumus par to, kur un kāpēc rodas pārslodze, pārslodzes likvidēšanā izmantojamās metodes un plānus pārslodzes turpmākai vadībai.~~

~~5.2. PSO publicē vispārēju apskatu par pārslodzes vadības metodēm, ko izmanto atšķirīgos apstākļos, lai pilnīgāk izmantotu tirgū pieejamās jaudas, un vispārēju shēmu starpsavienojumu jaudas aprēķiniem dažādos laikposmos, kas pamatoti uz tīkla elektriskajām un fizikālajām īpatnībām. Šo shēmu pārskata attiecīgo dalībvalstu regulatīvajās iestādēs.~~

~~5.3. Izmantojamās pārslodzes vadības un jaudu piešķiršanas procedūras, kopā ar laikposmiem un procedūrām, ko izmanto jaudu pieprasījumos, piedāvāto produktu aprakstu un PSO un jaudu ieguvušās kompānijas pienākumus un tiesības, ieskaitot atbildību, kas rodas nepildot pienākumus, PSO sīki apraksta un padara plaši pieejamus visiem potenciāliem tīkla lietotājiem.~~

~~5.4. PSO publicēta un atklāti un publiski pieejama dokumenta neatņemama sastāvdaļa ir vadīšanas un plānošanas drošības pasākumu apraksts. Arī šo dokumentu pārskata valsts regulatīvās iestādes.~~

~~5.10. PSO regulāri apmainās ar pietiekami precīzu tīkla un plūsmas noslodzes datu kopām, lai sekmētu plūsmas noslodzes aprēķinus katram PSO tā konkrētajā teritorijā. Šo pašu datu kopu pēc attiecīga pieprasījuma dara zināmu regulatīvajām iestādēm un Komisijai. Regulatīvās iestādes un Komisija nodrošina šīs informācijas kopuma konfidencialitāti gan pašas, gan arī attiecībā uz jebkuru konsultatīvo iestādi, kas uz šo datu pamata veic to analītisku apstrādi.~~

~~6. Pārslodzes radīto ieņēmumu izmantošana~~

~~6.1. Pārslodzes vadības procedūrās, kas saistītas ar iepriekš noteiktu laikposmu, ieņēmumi var rasties vienīgi pārslodzes rašanās gadījumā attiecīgajā laikposmā, izņemot attiecībā uz jauniem starpsavienojumiem, kuriem piemēro atbrīvojumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 7. pantu vai šīs regulas 17. pantu. Šo ieņēmumu sadales mehānismu pārskata regulatīvās iestādes, un tas nedz izkropļo piešķiršanas mehānismu par labu kādai jaudu vai enerģiju pieprasošai pusei, nedz arī rada šķēršļus pārslodzes mazināšanai.~~

~~6.2. Valstu regulatīvās iestādes ir atklātas attiecībā uz starpvalstu savienojuma jaudu piešķiršanas rezultātā radušos ieņēmumu izmantošanu.~~

~~6.3. Ieņēmumus par pārslodzi sadala starp attiecīgiem PSO atbilstoši kritērijiem, par kuriem vienojušies atbilstošie PSO, un kurus pārskata atbilstīgās regulatīvās iestādes.~~

~~6.4. PSO iepriekš skaidri nosaka, kādiem mērķiem izmantos pārslodzes radītos ieņēmumus, ko tie varētu iegūt, un ziņo par šo ieņēmumu faktisko izmantošanu. Regulatīvās iestādes pārbauda, vai tāds izmantojums atbilst šai regulai un šīm pamatnostādņēm un vai kopējā pārslodzes radīto ieņēmumu summa, kas radusies pieslēgumu jaudu piešķiršanas rezultātā, tiek atvēlēta vienam vai vairākiem no trim mērķiem, kas izklāstīti šīs regulas 16. panta 6. punktā.~~

~~6.5. Katru gadu un līdz katra gada 31. jūlijam regulatīvās iestādes publicē ziņojumu, kurā uzrāda ienēmumus, kas saņemti 12 mēnešu laikposmā līdz tā paša gada 30. jūnijam, kā arī attiecīgo ienēmumu izmantojumu, vienlaikus apstiprinot, ka izmantojums atbilst šai regulai un šīm pamatnostādņēm un ka kopējā pārslodzes ienēmumu radītā summa tiek atvēlēta vienam vai vairākiem no trim paredzētajiem mērķiem.~~

~~6.6. Pārslodzes radīto ienēmumu izmantošanu ieguldījumiem, lai uzturētu vai palielinātu pieslēgumu jaudas, būtu vēlams paredzēt konkrētiem iepriekš noteiktiem projektiem, kas dod savu ieguldījumu esošo un ar to saistītās pārslodzes mazināšanā un kurus arī var īstenot saprātīgā laikposmā, īpaši ņemot vērā apstiprināšanas procesu.~~

↓ jauns

REĢIONĀLO OPERATĪVO CENTRU FUNKCIJAS

1. Koordinēts jaudas aprēķins

- 1.1. Reģionālie operatīvie centri koordinēti aprēķina starpzonu jaudas.
- 1.2. Koordinētu jaudas aprēķinu veic savlaicīgi katram tirgus laikposmam un tik bieži, cik nepieciešams tekošās dienas laikposmā.
- 1.3. Koordinētu jaudas aprēķinu veic, par pamatu izmantojot kopīgu sistēmas modeli saskaņā ar 2. punktu un kopīgo koordinētas jaudas aprēķināšanas metodiku, ko izstrādājuši attiecīgā sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatori.
- 1.4. Koordinētais jaudas aprēķins nodrošina efektīvu pārslodzes vadību saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem pārslodzes vadības principiem.

2. Koordinēta drošības analīze

- 2.1. Reģionālie operatīvie centri veic koordinētu drošības analīzi, kuras mērķis ir nodrošināt drošu sistēmas darbību.
- 2.2. Drošības analīzi veic visiem darbības plānošanas laikposmiem, izmantojot kopīgos sistēmas modeļus.
- 2.3. Reģionālie operatīvie centri koordinētās drošības analīzes rezultātos dalās vismaz ar sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem.
- 2.4. Ja koordinētas drošības analīzes rezultātā reģionālais operatīvais centrs konstatē iespējamu ierobežojumu, tas izstrādā korektīvas darbības, kuras maksimizē ekonomisko efektivitāti.

3. Kopīgu sistēmas modeļu izveide

- 3.1. Reģionālie operatīvie centri izstrādā efektīvus procesus kopīga sistēmas modeļa izveidei katram darbības plānošanas laikposmam.
- 3.2. Pārvades sistēmu operatori ieceļ vienu reģionālo operatīvo centru, kuram jāizveido kopīgs sistēmas modelis visiem reģioniem.
- 3.3. Kopīgie sistēmas modeļi satur datus, kas būtiski efektīvai darbības plānošanai un jaudas aprēķināšanai visos darbības plānošanas laikposmos.

- 3.4. Kopīgos sistēmas modeļus dara pieejamos visiem reģionālajiem operatīvajiem centriem, pārvades sistēmu operatoriem, *ENTSO-E* un Aģentūrai pēc tās pieprasījuma.
- 4. Pārvades sistēmu operatoru aizsardzības plānu un atjaunošanas plānu saskanības novērtējums**
- 4.1. Visi pārvades sistēmu operatori vienojas par sliekšni, virs kura ietekmi, ko rada viena vai vairāku pārvades sistēmu operatoru darbības ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī, uzskata par būtisku citiem sinhroni vai asinhroni starpsavienotiem pārvades sistēmu operatoriem.
- 4.2. Izmantojot atbilstīgi 4.1. punktam noteikto sliekšni, katrs reģionālais operatīvais centrs sniedz atbalstu sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem saistībā ar tā pārvades sistēmu operatoru sistēmas aizsardzības plānu un atjaunošanas plānu saskanības novērtējumu.
- 4.3. Sniedzot atbalstu pārvades sistēmu operatoriem, reģionālais operatīvais centrs:
- (a) apzina iespējamās nesaderības gadījumus;
 - (b) ierosina mīkstinošas darbības.
- 4.4. Pārvades sistēmu operatori ņem vērā ierosinātās mīkstinošās darbības.
- 5. Reģionālās atjaunošanas koordinācija un optimizācija**
- 5.1. Reģionālie operatīvie centri ir aprīkoti ar gandrīz reāllaika dispečervadības un datu ieguves (*SCADA*) sistēmām, kuru novērošanas iespējas nosaka, piemērojot saskaņā ar 4.1. punktu definēto sliekšni.
- 5.2. Katrs attiecīgais reģionālais operatīvais centrs sniedz palīdzību ieceltajiem frekvences pārvaldniekiem un resinhronizācijas pārvaldniekiem, cenšoties uzlabot sistēmas atjaunošanas efektivitāti un lietderīgumu. Pārvades sistēmu operatori ir tiesīgi pieprasīt palīdzību no reģionālajiem operatīvajiem centriem, ja to sistēma ir atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī.
- 6. Pēcdarbības un pēctraucējumu analīze un ziņošana**
- 6.1. Reģionālie operatīvie centri izmeklē ikvienu incidentu, kurš pārsniedz saskaņā ar 4.1. punktu noteikto sliekšni, un sagatavo par to ziņojumu. Pēc sistēmas darbības reģiona regulatīvās iestādes un Aģentūras pieprasījuma tās var tikt iesaistītas izmeklēšanā. Ziņojumā ietver ieteikumus ar mērķi novērst līdzīgus incidentus nākotnē.
- 6.2. Ziņojumu dara pieejamu visiem pārvades sistēmu operatoriem, regulatīvajām iestādēm, Komisijai un Aģentūrai. Aģentūra var sniegt ieteikumus ar mērķi novērst līdzīgus incidentus nākotnē.
- 7. Rezerves jaudas vajadzīgā daudzuma noteikšana reģionālā mērogā**
- 7.1. Reģionālie operatīvie centri sistēmas darbības reģionam nosaka rezerves jaudas prasības. Rezerves jaudas prasību noteikšana ir tāda, kurā(-a):
- (b) īsteno vispārējo mērķi uzturēt darbības drošību izmaksefektīvākajā veidā;
 - (c) notiek nākamās dienas un/vai tekošās dienas laikposmā;
 - (d) nosaka kopējo vajadzīgās rezerves jaudas daudzumu sistēmas darbības reģionam;
 - (e) nosaka minimālās rezerves jaudas prasības katram rezerves jaudas veidam;

- (f) ņem vērā iespējamās aizstājējus dažādiem rezerves jaudas veidiem ar mērķi minimizēt iegādes izmaksas;
- (g) nosaka vajadzīgās rezerves jaudas (ja tāda ir) vajadzīgās ģeogrāfiskā sadalījuma prasības.

8. Balansēšanas jaudas reģionālā iepirkuma sekmēšana

8.1. Reģionālie operatīvie centri atbalsta sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatorus iepērkamā balansēšanas jaudas apjoma noteikšanā. Balansēšanas jaudas apjoma noteikšana ir tāda, kurā(-a):

- (h) notiek nākamās dienas un/vai tekošās dienas laikposmā;
- (i) ņem vērā iespējamās aizstājējus dažādiem rezerves jaudas veidiem ar mērķi minimizēt iegādes izmaksas;
- (j) ņem vērā vajadzīgās jaudas rezerves apjomus, ko paredz nodrošināt ar balansēšanas enerģijas solījumiem, kurus neiesniedz, pamatojoties uz līgumu par balansēšanas jaudu.

8.2. Reģionālie operatīvie centri atbalsta sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatorus saskaņā ar 8.1. punktu noteiktā vajadzīgā balansēšanas jaudas apjoma iepirkšanā. Balansēšanas jaudas iepirkums ir tāds, kurā(-š):

- (k) notiek nākamās dienas un/vai tekošās dienas laikposmā;
- (l) ņem vērā iespējamās aizstājējus dažādiem rezerves jaudas veidiem ar mērķi minimizēt iegādes izmaksas.

9. Reģionālās sistēmas pietiekamības prognozes un risku mazinošu darbību sagatavošana

9.1. Reģionālie operatīvie centri veic nākamās nedēļas līdz tekošās dienas reģionālos pietiekamības novērtējumus.

9.2. Reģionālie operatīvie centri pietiekamības novērtējumus balsta uz sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoru sniegto informāciju ar mērķi konstatēt situācijas, kur sagaidāms pietiekamības trūkums kādā no kontroles zonām vai reģionālā līmenī. Reģionālie operatīvie centri ņem vērā iespējamo starpzonu apmaiņu un darbības drošības limitus visos darbības plānošanas laikposmos.

9.3. Veicot reģionālo elektroenerģijas ražošanas pietiekamības novērtējumu, katrs reģionālais operatīvais centrs koordinējas ar citiem reģionālajiem operatīvajiem centriem, lai:

- (a) pārbaudītu pamatā esošos pieņēmumus un prognozes;
- (b) konstatētu situācijas, kad ir iespējams starpreģionāls pietiekamības trūkums.

9.4. Katrs reģionālais operatīvais centrs kopā ar reģionālo elektroenerģijas ražošanas pietiekamības novērtējumu rezultātiem sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem un citiem reģionālajiem operatīvajiem centriem iesniedz priekšlikumus darbībām, kā samazināt pietiekamības trūkuma riskus.

10. Reģionālā dīkstāvju koordinācija

10.1. Katrs reģionālais operatīvais centrs veic dīkstāvju koordināciju, lai monitorētu būtisko aktīvu pieejamības statusu un koordinētu to pieejamības plānus, lai

nodrošinātu pārvades sistēmas darbības drošību, vienlaikus maksimizējot to starpsavienotāju un/vai pārvades sistēmu jaudu, kuri ietekmē starpzonu plūsmas.

- 10.2. Katrs reģionālais operatīvais centrs uztur vienu sistēmas darbības reģiona būtisko tīkla elementu, elektroenerģijas ražošanas moduļu un pieprasījumietaišu sarakstu un dara to pieejamu *ENTSO-E* darbības plānošanas datu vidē.
- 10.3. Katrs reģionālais operatīvais centrs saistībā ar dīkstāvju koordināciju sistēmas darbības reģionā veic šādas darbības:
 - (c) novērtē dīkstāvju plānošanas saderību, izmantojot visu pārvades sistēmu operatoru nākamā gada pieejamības plānus;
 - (d) iesniedz sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem sarakstu ar konstatētajiem plānošanas nesaderības gadījumiem un tā risinājumu priekšlikumiem nesaderības novēršanai.

11. Pārvades sistēmu operatoru savstarpējs kompensācijas mehānisms

- 11.1. Reģionālie operatīvie centri atbalsta sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatorus tādu finanšu plūsmu administrēšanā, kas saistītas ar norēķiniem starp pārvades sistēmu operatoriem, kuros iesaistīti vairāk nekā divi pārvades sistēmu operatori, piemēram, pārdispečēšanas izmaksas, pārslodzes ieņēmumi, neplānotas novirzes vai rezervju iegādes izmaksas.

12. Apmācība un sertifikācija

- 12.1. Reģionālie operatīvie centri sagatavo un realizē apmācības un sertifikācijas programmas, kuras vērstas uz reģionālo sistēmas darbību un kuru mērķauditorija ir sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoru darbinieki, kas strādā plānošanā un kontroles telpās.
- 12.2. Apmācības programmas aptver visus būtiskos sistēmas darbības komponentus, tostarp reģionālās krīzes scenārijus.

13. Reģionālās krīzes situācijas apzināšana un risku mazinošu scenāriju sagatavošana pēc dalībvalstu izveidoto riskgatavības plānu izskatīšanas

- 13.1. Ja *ENTSO-E* šo funkciju deleģē, reģionālie operatīvie centri apzina reģionālās krīzes scenārijus saskaņā ar [Riskgatavības regulas, kas ierosināta ar COM(2016 862)] 6. panta 1. punktā minētajiem kritērijiem.
- 13.2. Reģionālie operatīvie centri sagatavo un veic ikgadējas krīzes simulācijas sadarbībā ar kompetentajām iestādēm saskaņā ar [Riskgatavības regulas, kas ierosināta ar COM(2016 862)] 12. panta 3. punktu.